

8.4.2014

Pron tutkimus: Taantuma ajanut työelämän huonoon kierteeseen

Heikko johtaminen murentaa yritysten edellytyksiä parantaa tuottavuutta ja menestystä.

Ammattiliitto Pron työmarkkinatutkimuksen (TMT) mukaan toimihenkilöiden kokemaa työelämän kokonaistyytyväisyys on laskenut selvästi edellisvuoteen verrattuna. Yksityisen sektorin palkansaajat ovat vain noin 62 prosenttisesti tyytyväisiä työelämäänsä. Tyytyväisyys erot ovat kärjistyneet. Noin 10 prosenttia kokee työelämänsä kurjaksi ja noin 10 prosenttia taas loistavaksi.

Pron tutkija **Petri Palmu** näkee kehityksen taustalla heikon taloustilanteen vaikutukset työelämään.

– Ihmiset pelkäävät työttömyyttä. Samalla myös ostovoima on heikentynyt ja työnantaja antaa entistä vähemmän koulutusta, Palmu toteaa.

Työnantajien kustantamien koulutuspäivien määrä on ollut jatkuvassa laskussa vuodesta 2010 alkaen. Toimihenkilöiden saamien vuosittaisten koulutuspäivien keskiarvo on nyt vain 2.4. Jopa puolet saa koulutusta enintään yhden päivän vuodessa.

– Suomen menestyksen eväät löytyvät osaavista ja työhönsä sitoutuneista ihmisistä, Pron puheenjohtaja **Antti Rinne** sanoo.

– Vaikuttaa siltä, että suuressa osassa yrityksistämme on ajauduttu huonoon kierteeseen, jossa heikentynyt työhyvinvointi ja leikkaukset osaamisen kehittämistä syövät edelleen mahdollisuuksia parantaa työn tuottavuutta.

Tulonjaon epäkohdat seuraavat eläkkeelle asti

Pron tutkimuksesta käy ilmi, että 2009 lamaan verrattuna lomauttamisvaihtoehto on korvattu nyt yhä useammin suorilla irtisanomisilla. Prolaisten toimihenkilöiden työttömyysaste on tällä hetkellä 11 prosenttia. Toimihenkilöiden kokonaisvuosituloilla mitattuna reaalin ostovoima on laskenut, samoin kuin maksettujen tulospalkkioiden määrä.

Sukupuolten välinen selittämätön palkkaero on pysynyt viimeisen kuuden vuoden ajan samassa noin kahdeksassa prosentissa.

– Tämä tulonjaollinen epäkohta voimistuu eläkeiässä, jossa osittain selittämätön ero on jopa 25 prosenttia, Petri Palmu kertoo.

Heikko johtaminen piinaa työyhteisöjä

Pron tutkimustuloksista paljastuu, kuinka organisaatioiden henkilöstöhallinto onnistuu monilta osin keskinkertaisesti tai heikosti tehtävissään. Tämä käy ilmi muun muassa rekrytointiprosesseja, osaamisen siirtämistä, työn kehittämistä, palkkausjärjestelmiä ja palkkauksen avoimuutta, koulutussuunnittelua ja osaamisen hyödyntämistä, työn sisältöjen kehittämistä sekä työajan hallintaa käsittelevistä mittareista.

8.4.2014

– Työn arvon ja palkkauksen arviointi koetaan laajalti surkeaksi. Työssä onnistumisen arvioinnin osalta organisaatiot täyttyvät näkymättömästä puurtamisesta, jonka arvo ilmenee lähinnä johdon bonuksina, Petri Palmu kuvailee.

Toimihenkilöiden arki täyttyy kiivastahtisista rutiineista. Lisäksi varsin runsas palkattomien ns. harmaiden ylitöiden kuorma syö yleistä tyytyväisyyttä elämään ja heikentää vapaa-ajan laatua.

– Henkilöstöressurssien vähyyden ja työn heikosta organisoinnista johtuvan sähläämisen takia aikaa kehittää omaa työtä ja työpaikan yhteisiä toimintatapoja jää hyvin vähän, Palmu kertoo.

Antti Rinteen mukaan hyvä johtaminen ja henkilöstöhallinto ovat avainasemassa työelämän myönteisen muutoksen aikaansaamisessa.

– Mahdollisuudet tehdä asioita fiksummin ovat suuret. Johtamalla työyhteisöjä paremmin voidaan ratkaista monia suomalaisen työelämän tuottavuus- ja hyvinvointiongelmia, Rinne sanoo.

– Pehmeät keinot työyhteisöjen kehittämiseksi voivat luoda yrityksen viivan alle kovaa tulosta.

Yritystason tyytyväisyserot suuria

Pron tutkimusaineistosta voi erottaa hieman yli 100 suurempaa yritystä tai konsernia yritystason tilastollisiin vertailuihin. Tyytyväisyserot yritys- ja konsernitasolla ovat suuria.

Yritysten saamien parhaimpien ja huonoimpien mittaustulosten ero on ollut jopa 30 prosenttiyksikköä, kun arvioidaan tyytyväisyyden tason ajallista muutosta vuodesta 2008–2009 vuoden 2013 loppuun.

Tällä hetkellä työelämätyytyväisyyden kärjessä olevia yrityksiä ovat Valio, Lujatalo, Finnvera, Borealis Polymers, Kemijoki, Normet, Bayer ja SRV.

SKV, Manpower, Infocare, G4S Cash Solutions, GoExcellent, Eniro, Barona ja Intrum Justitia menestyvät vertailussa selvästi muita heikommin. Niiden osalta kokonaistyytyväisyyden taso on ollut viimeisissä mittauksissa vain 35–50 prosentin väliltä. Aiemmin tähän ryhmään kuulunut Relacom erottautuu viimeaikaisen kehityksensä osalta erittäin myönteisesti, sillä sen osalta uusien mittausarvo on noussut jo keskimääräiselle 62 prosentin tasolle.

Lisätietoja:

Petri Palmu, tutkija, puh. 050 444 6390

Ammattiliitto Pron työmarkkinatutkimusta (TMT) on toteutettu vuodesta 2008 lähtien ja se antaa luotettavan kuvan suomalaisen työelämän todellisuudesta. Tutkimus tehdään vakiintuneiden tutkimusperiaatteiden mukaisesti tilastolainsäädäntöä noudattaen. Vuositasolla työmarkkinatutkimukseen vastaa lähes 30 000 toimihenkilöä, jotka työskentelevät teollisuuden, yksityisten palvelujen, finanssialan sekä ict- ja viestintäalojen toimihenkilö-, asiantuntija- ja esimiestehtävissä.